

Brüsszel, 2026. június 4.
(OR. en)

10130/26

ECOFIN 739
UEM 217
SOC 327
EMPL 156
COMPET 686
ENV 629
EDUC 211
ENER 328
JAI 740
GENDER 67
JEUN 108
SAN 404
ECB
EIB

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2026. június 3.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2026) 214 final
Tárgy:	Ajánlás A TANÁCS AJÁNLÁSA Lettország gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2026) 214 final.

Melléklet: COM(2026) 214 final

Brüsszel, 2026.6.3.
COM(2026) 214 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Lettország gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

{SWD(2026) 214 final}

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Lettország gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) Az (EU) 2024/1263 rendelet rögzíti, hogy a gazdasági kormányzási keret célkitűzése a rendezett és fenntartható államháztartás, a fenntartható és inkluzív növekedés, valamint a reziliencia reformok és beruházások révén történő előmozdítása, továbbá a túlzott költségvetési hiányok kialakulásának megelőzése. A rendelet értelmében a Tanács és a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződésben (EUMSZ) meghatározott célkitűzésekkel és követelményekkel összhangban többoldalú felügyeletet végez az európai szemeszter keretében. Az európai szemeszter mindenekelőtt az országspecifikus ajánlások megfogalmazását és végrehajtásának felügyeletét foglalja magában.
- (2) 2025. július 16-án a Bizottság elfogadta az Európai Gazdasági, Társadalmi és Területi Kohéziós, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési, Halászati és Tengeri, Jóléti és Biztonsági Alap 2028–2034 közötti időszakra történő létrehozásáról, valamint az (EU) 2023/955 és az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet módosításáról szóló rendeletre irányuló javaslatát ⁽²⁾. A javaslat célja, hogy a pénzügyi struktúra

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Javaslat: Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Európai Gazdasági, Társadalmi és Területi Kohéziós, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési, Halászati és Tengeri, Jóléti és Biztonsági Alap 2028–2034

széttagoltságának csökkentése révén növelje az uniós finanszírozás hatékonyságát, és az EUMSZ 175. cikkével összhangban támogassa a tagállamokat gazdaságpolitikájuk összehangolásában.

- (3) A Bizottság 2025. november 25-én véleményt fogadott el Lettország 2026. évi költségvetés-tervezéséről. A Bizottság ugyanezen a napon az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2026. évi jelentést, amelyben Lettországot nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra van szükség. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, az európai unióbeli humán tőkéről szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2026. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2026. április 21-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást⁽³⁾, 2026. március 9-én pedig az együttes foglalkoztatási jelentést és a humán tőkéről szóló ajánlást.
- (4) A Bizottság 2025. január 29-én közzétette a versenyképességi iránytűt, azaz az Unió globális versenyképességének fellendítését célzó, a következő öt évre szóló stratégiai keretet. A versenyképességi iránytű három transzformatív tényezőt határoz meg a fenntartható gazdasági növekedés kulcsfontosságú pilléréként: innováció, dekarbonizáció és versenyképesség, biztonság. Az európai szemeszter igazodik a versenyképességi iránytűhöz, biztosítva, hogy a tagállamok gazdaságpolitikája összhangban álljon a Bizottság stratégiai céljaival, és olyan egységes megközelítésbe helyezze a gazdasági kormányzást, amely Unió-szerte előmozdítja a fenntartható növekedést, az innovációt és a rezilienciát.
- (5) A gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere 2026-ban is a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) végrehajtásával párhuzamosan zajlik, amely immár az utolsó szakaszába lépett⁽⁴⁾. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a kohéziós politikai forrásokkal együtt kulcsfontosságúak voltak az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervekkel szemben elvárás volt, hogy hatékonyan kezeljék az elmúlt ciklusok során kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét, és az európai kohéziós politika keretében finanszírozott programoknak is figyelembe kellett venniük az országspecifikus ajánlásokat. Az RRF végének közeledtével továbbra is alapvető fontosságú, hogy a tagállamok fenntartsák az RRF keretében támogatott és végrehajtott reformokat és beruházásokat, mindenekelőtt azokat, amelyek hozzájárulnak az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások kezeléséhez.
- (6) A Bizottság 2026. június 3-án közzétette a Lettországra vonatkozó 2026. évi országjelentést. Ebben értékelt a releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Lettország által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Lettország általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján a Bizottság az országjelentésben azonosította a Lettország előtt álló legsürgetőbb kihívásokat. Emellett a jelentésben a Bizottság értékelt, hogy Lettország milyen eredményeket ért

közötti időszakra történő létrehozásáról, valamint az (EU) 2023/955 és az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet módosításáról (COM(2025) 565 final). A rendeletjavaslatot jelenleg tárgyalják a társjogalkotók.

³ HL C, C/2026/2434, 2026.4.28., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

el a szociális jogok európai pillérének végrehajtásában, a foglalkoztatásra, a készségekre, valamint a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérésében, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósításában.

- (7) A Tanács 2025. január 21-én a Bizottság értékelése és ajánlása alapján ajánlást⁽⁵⁾ fogadott el, amelyben jóváhagyta Lettország nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét. A terv a 2025-től 2028-ig tartó időszakot fedi le, és négy évre vonatkozó költségvetési kiigazítást irányoz elő. A Tanács a nettó kiadások alábbi maximális növekedési rátáit ajánlotta: 2025-ben 5,9 %, 2026-ban 3,6 %, 2027-ben 3,4 % és 2028-ban 3,3 %, amelyek a 2023-as bázisévhez viszonyítva a következő kumulatív növekedési rátáknak felelnek meg: 2025-ben 15,5 %, 2026-ban 19,7 %, 2027-ben 23,8 % és 2028-ban 27,9 %.
- (8) Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és annak következményei egzisztenciális kihívást jelentenek az Európai Unió számára. A védelmi kiadások gyors és jelentős növelésére irányuló uniós erőfeszítések támogatása érdekében a Bizottság felhívta a tagállamokat arra, hogy kérelmezzék a Stabilitási és Növekedési Paktum nemzeti mentesítési rendelkezésének összehangolt aktiválását⁽⁶⁾, és ezt a javaslatot az Európai Tanács a 2025. március 6-i ülésén üdvözölte. Lettország kérése nyomán a Tanács a Bizottság ajánlása alapján 2025. július 8-án ajánlást⁽⁷⁾ fogadott el, amelyben engedélyezte Lettország számára, hogy eltérjen a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátájától. A nemzeti mentesítési rendelkezés aktivált időszaka (2025–2028) lehetővé teszi Lettország számára, hogy újra rangsorolja a kormányzati kiadásokat vagy növelje az államháztartási bevételeket annak érdekében, hogy a védelmi kiadások tartós megemelése középtávon ne veszélyeztesse a költségvetési fenntarthatóságot.
- (9) Lettország 2026. április 30-án benyújtotta a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátáinak betartásáról, valamint az európai szemeszter országspecifikus ajánlásaiban azonosított fő kihívásokra válaszul végrehajtott reformok és beruházások terén elért eredményekről szóló 2026. évi éves jelentését⁽⁸⁾. Lettországnak az elért eredményekről szóló éves jelentésébe a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtása terén tett előrehaladásról – az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban – készített féléves jelentések is beépülnek.
- (10) A reál-GDP növekedése 2025-ben 2,1 % volt, a HICP-infláció pedig 3,8 %-on állt. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2026-ban 1,4 %-kal, 2027-ben pedig 1,6 %-kal nő, a HICP-infláció pedig 2026-ban 3,6 %, 2027-ben pedig 2,2 % lesz.

⁵ A Tanács ajánlása (2025. január 21.) Lettország nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról (HL C, C/2025/652, 2025.2.10., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/652/oj>).

⁶ A Bizottság közleménye – A megnövekedett védelmi kiadások kezelése a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében, Brüsszel, 2025. március 19., C(2025) 2000 final.

⁷ A Tanács ajánlása (2025. július 8.) a nettó kiadásoknak a Tanács által az (EU) 2024/1263 rendelet alapján meghatározott maximális növekedési rátájától való eltérés Lettország számára történő engedélyezéséről (A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása), (HL C, C/2025/3970, 2025.8.20., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3970/oj>).

⁸ Az elért eredményekről szóló 2026. évi jelentések a következő internetcímen érhetők el: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en?prefLang=hu.

- (11) Az Eurostat által szolgáltatott adatok⁽⁹⁾ alapján Lettország GDP-arányos államháztartási hiánya a 2024. évi 1,8 %-ról 2025-ben 2,5 %-ra nőtt. A hiány 2025. évi növekedése főként a személyi jövedelemadó reformjának és a tulajdonosi jövedelem – az állami tulajdonú vállalatok alacsonyabb osztalékfizetéseinek és az alacsonyabb kamatbevételeknek betudható – csökkenésének kedvezőtlen költségvetési hatását tükrözi. Az előrejelzés zárónapjáig ismert gazdaságpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése 2026-ban a GDP 3,3 %-ának, 2027-ben pedig a GDP 4,3 %-ának megfelelő hiányt valószínűsít. A 2026. évi növekedés főként a beruházások (többek között a védelmi beruházások) növekedését, a növekvő kamatköltségeket és a szociális transzferek folyamatos, nagyrészt a nyugdíjak és ellátások gazdasági növekedést meghaladó indexálásának, valamint a nyugdíjban részesülők növekvő számának betudható növekedését tükrözi. A hiány 2027-es további növekedése főként a személyijövedelemadó-reform és a csökkenő tulajdonosi jövedelem további hatásait, valamint a védelmi kiadások meredek növekedését tükrözi, a szociális transzferek folytatódó jelentős növekedése mellett.
- (12) A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal⁽¹⁰⁾ 2025-ben expanzív volt, a GDP 1,1 %-ának megfelelő mértékben. Az előrejelzés szerint 2026-ban expanzív lesz, a GDP 1,5 %-ának megfelelő mértékben, 2027-ben pedig nagyjából semleges.
- (13) Az Eurostat által szolgáltatott adatok⁽¹¹⁾ alapján Lettország GDP-arányos államadóssága a 2024. év végi 46,2 %-ról 2025 végére 46,9 %-ra nőtt. Az államadósság-ráta 2025. évi növekedése főként a költségvetési hiányt, valamint az SFA-tételeket tükrözi. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése azzal számol, hogy a GDP-arányos államadósság 2026 végére 48,8 %-ra, majd 2027 végére 53,8 %-ra nő. A 2026-os és 2027-es növekedés főként a magas elsődleges hiányt és a közelgő eurókötvény-visszavásárlások által érintett növekvő SFA-tételeket tükrözi.
- (14) Az Eurostat adatai⁽¹²⁾ alapján Lettország védelmi célú teljes államháztartási kiadása 2025-ben a GDP 3,2 %-át tette ki, ami a 2021-es referenciaévhez képest GDP-arányosan 0,7 százalékpontos növekedésnek felel meg. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint 2026-ban a GDP 4,1 %-át teszi ki, ami 2021-hez képest GDP-arányosan 1,7 százalékpontos növekedésnek felel meg.
- (15) Az Unió továbbra is az energiaellátási zavarok és a fokozott áringadozás kockázatával szembesül, amit tovább súlyosbítanak a globális olaj- és gázpiacokat érintő geopolitikai feszültségek. A 2022–2023-as energiaválság tapasztalatai azt mutatják, hogy a széles körű és nem célzott intézkedések jelentős költségvetési költségekkel járnak, és társadalmilag és gazdaságilag nem hatékonyak. A közel-keleti háború 2026. februári kitörése óta Lettország költségvetés-politikai intézkedéseket fogadott el

⁹ Az Eurostat euromutatói, 2026. április 22.

¹⁰ A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma, amely a nemzeti és az uniós finanszírozású költségvetési intézkedések összesített hatásából eredő gazdasági impulzust tükrözi. A költségvetési irányvonal i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó elsődleges kiadások változása közötti különbségetként mérhető, de az elsődleges kiadások tartalmazzák a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatások (grants) által finanszírozott kiadásokat.

¹¹ Az Eurostat euromutatói, 2026. április 22.

¹² Eurostat, Kormányzati kiadások a kormányzati funkciók osztályozása (COFOG) szerint.

a magas energiaárak háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt hatásának enyhítésére⁽¹³⁾. Ezek közé tartozik a dízelre kivetett jövedéki adó nem célzott csökkentése és a mezőgazdasági dízelre kivetett jövedéki adó célzott csökkentése, mindkettő 2026. április 1. és június 30. között. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint ezen intézkedések költségvetési terhe 2026-ban várhatóan nem éri el a GDP 0,1 %-át. A Bizottság becslései szerint, ha ezek az intézkedések 2026 végéig hatályban maradnának, költségvetési terheik 2026-ban a GDP 0,1 %-át tennék ki.

- (16) A Bizottság számításai alapján Lettország nettó kiadásai 2025-ben 5,0 %-kal, 2024-ben és 2025-ben pedig összesen 10,2 %-kal nőttek. A nettó kiadások 2025. évi növekedése nem éri el az ajánlott maximális növekedési rátát. A nettó kiadások kumulatív növekedési rátája 2024-et és 2025-öt együtt vizsgálva is alatta marad az ajánlott maximális növekedési rátának.
- (17) A Bizottság számításai alapján Lettország nettó kiadásai előreláthatólag 2026-ban 6,7 %-kal, 2024-ben, 2025-ben és 2026-ban pedig összesen 17,5 %-kal nőnek. A nettó kiadások 2026-ra előre jelzett növekedése meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, ami éves szinten a GDP 1,2 %-át kitevő eltérésnek felel meg. 2024-et, 2025-öt és 2026-ot együtt vizsgálva a nettó kiadások előre jelzett kumulatív növekedési rátája az ajánlott maximális növekedési ráta alatt marad⁽¹⁴⁾.
- (18) A Bizottság 2026. június 3-án az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentést⁽¹⁵⁾ fogadott el. Ez a jelentés értékelt Lettország költségvetési helyzetét, mivel a 2026. évi költségvetési hiánya meghaladja a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy az összes releváns tényezőt megfelelően figyelembe véve Lettország nem teljesítette a hiányra vonatkozó kritériumot. Ennek fényében, valamint a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság EUMSZ 126. cikkének (4) bekezdése szerinti véleményének mérlegelését követően a Bizottság nem tett javaslatot túlzothiány-eljárás megindítására.
- (19) Az államháztartás csak nehezen tud megbirkózni a strukturális kiadási igényekkel. A jelenlegi éves költségvetés és a középtávú költségvetési keret kötelezettségvállalásokat tartalmaz az adósságból finanszírozott védelmi kiadások növelésére, de nem biztosít elegendő finanszírozást az egészségügy és a szociális védelem számára. Az egészségügyre fordított alacsony államháztartási kiadások továbbra is rontják annak hozzáférhetőségét, míg a nyugdíjak megfelelősége az előrejelzések szerint közép- és hosszú távon nagyon alacsony marad. A kulcsfontosságú prioritások megfelelő finanszírozásának biztosításához és eközben a költségvetés fenntarthatóságának megőrzéséhez átfogó megközelítésre van szükség, amely magában foglalja az adóbevételek növelését, az árnyékgazdaság csökkentését és a kiadások hatékonyságának növelését.
- (20) Lettország emellett az EU keleti külső határán fekvő tagállamként hibrid fenyegetések – például a kritikus infrastruktúrákat érintő informatikai támadások és drónbehatolások – célpontja, ami miatt növelni kénytelen védelemmel és rezilienciával kapcsolatos kiadásait, valamint a gazdasági és társadalmi fejlődést hátráltató konkrét kihívásokkal is szembesül. Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja nemcsak

¹³ Ez a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzésének zárónapján (2026. május 4.) fennálló helyzetet tükrözi.

¹⁴ Mivel Lettország a nemzeti mentesítési rendelkezés alapján élvezi a rugalmassági mechanizmus előnyét, a megfelelés értékelése ez utóbbi összehasonlításra összpontosít.

¹⁵ A Bizottság jelentése – Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentés, 2026. június 19., COM(2026)302 final.

súlyosbítja a meglévő strukturális kihívások némelyikét, hanem növeli a biztonsági nyomást, megzavarja a határokon átnyúló gazdasági tevékenységeket és csökkenti a beruházások vonzerejét. Bár Lettország már jelentősen növelte védelmi kiadásait, a biztonsági kihívások további beruházásokat tesznek szükségessé a polgári védelem és felkészültség, valamint a katonai mobilitás terén. Az ilyen beruházások kettős előnnyel járhatnak: egyrészt kezelhetik a biztonsági kihívásokat, másrészt lehetőségeket biztosíthatnak a régiók gazdasági számára.

- (21) Lettország adóbevétele 2024-ben a GDP 34,9 %-át tette ki, és a 39,4 %-os uniós átlag alatt maradt. Lettország fő bevételi forrásként továbbra is nagymértékben támaszkodik a fogyasztási adókra és a munkát terhelő adókra. A tőkeadók (beleértve a társasági adót is) és az ingatlanadók az adószervezet kisebb részét teszik ki, mint más uniós tagállamokban. 2025-ben és 2026-ban Lettország szerény mértékben növelte a tőkeadókat és különböző fogyasztási adókat, amelyek kevésbé károsak a növekedésre, és szakpolitikai célokat szolgálnak (többek között az üzemanyagokra, a dohányra, az alkoholra és az üdítőitalokra kivetett jövedéki adók, a cégautóadó, valamint a szerencsejátékokra és lottójátékokra kivetett adó). Az ezekből az adókból származó többletbevételeket azonban bőven ellensúlyozta a 2025. évi munkaadóreform bevételecsökkentő hatása.
- (22) A 2024. évi felmérési adatok szerint az árnyékgazdaság továbbra is magas, a GDP 21,4 %-át teszi ki, ami nagyrészt a be nem jelentett bérek („zsebbe fizetett munkabérek”) magas arányának tudható be. Bár Lettország intézkedéseket hajt végre az adófizetés elmulasztásának vagy az adócsalásnak a hatékonyabb felderítése érdekében, mint például az ügyletek kötelező e-számlázása és az adófizető-minősítési rendszer, további erőfeszítésekre van szükség a digitális eszközök fejlesztése, az önkéntes megfelelés ösztönzése és a végrehajtási mechanizmusok megerősítése érdekében.
- (23) A korábbi évek gyakorlatával ellentétben a 2026. évi költségvetés előkészítése során a kiadások felülvizsgálatakor azonosított megtakarítások többsége a kormány fő prioritásainak finanszírozására irányult. Bár a 2026-os folyamat örvendetes szemléletváltást jelentett, Lettország számára előnyös lenne e gyakorlat további intézményesítése a jövőbeli költségvetésekben, valamint a kiadási felülvizsgálatok hatókörének és ambícióinak kiterjesztése. A teljesítményalapú költségvetés-tervezés végrehajtására irányuló további lépések szintén hozzájárulhatnak az államháztartási kiadások minőségének és hatékonyságának megerősítéséhez.
- (24) Az uniós finanszírozási eszközök sikeres végrehajtásához, valamint az európai szemeszter keretében alapvető fontosságú a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikusan, érdemi és időben történő bevonása a széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.
- (25) Lettországban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), az Igazságos Átmenet Alapból (IÁA), az Európai Szociális Alap Pluszból (ESZA+) és a Kohéziós Alapból (KA) nyújtott támogatást magában foglaló kohéziós politikai programok végrehajtása mind a projektek kiválasztása, mind a kifizetések tekintetében az uniós átlagnál jobb ütemben halad. Fontos megőrizni a jelenlegi lendületet, ugyanakkor maximalizálni a beruházások helyszíni hatását. Lettország a kohéziós politikai programjai keretében már jelenleg is tesz lépéseket a versenyképesség javítása és a növekedés fellendítése érdekében. Mindazonáltal egyes területeken – többek között a nagyszabású infrastruktúrával és a közlekedéssel, valamint a fővároson kívüli

régiókban a kkv-k támogatásának fokozásával kapcsolatban – a végrehajtás további megerősítésére lehet szükség. Alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a Lettország által a kohéziós politikai alapok félidős felülvizsgálata során azonosított új beruházásokat, különösen a félidős felülvizgálatról szóló rendeletben⁽¹⁶⁾ meghatározott öt prioritáshoz kapcsolódó beruházásokat gyorsan és hatékonyan hajtsák végre.

- (26) Lettország kihívásokkal néz szembe a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés, a kutatás és innováció, az energiahatékonyság, a fenntartható közlekedés, az erőforrás-gazdálkodás, a munkaerő- és szakemberhiány, a szociális védelem, valamint az egészségügyi ellátáshoz és a lakhatáshoz való hozzáférés terén.
- (27) Bár az enyhülő monetáris politika miatt 2024 óta nőtt a hitelezési tevékenység, nem történt jelentős strukturális változás a vállalatoknak nyújtott banki hitelezésben. Bár a kormányzati kezdeményezések javították a háztartások hitelfelvételi feltételeit, különösen a jelzáloghitelek refinanszírozási feltételeinek egyszerűsítése révén, a vállalati hitelfelvételi feltételek nagyrészt változatlanok maradnak. Lettország végrehajtott néhány állami támogatási programot, elsősorban az ALTUM állami fejlesztési pénzügyi intézményen keresztül, többek között egy állami garanciakeretet és egy nagyberuházási programot, támogatta a zöld átállás területére irányuló beruházásokat (például a központosított fűtési ellátást és a biometán-termelést), valamint az innováció, a gazdasági reziliencia és a katonai vagy kettős felhasználású termékek területén indított kezdeményezéseket. Több erőfeszítésre van szükség a vállalatok digitális átállásba történő beruházásainak támogatásához, beleértve az alapvető digitális intenzitás növelését is. A szigorú biztosítéki követelmények és a magas kamatlábak továbbra is fennállnak, különösen Rigán kívül, a bankok erős pénzügyi helyzete ellenére. Lettország tőkepiaca továbbra is alulfejlett. Továbbra is kihívást jelent a finanszírozási lehetőségeknek a hagyományos forrásokon túlrá történő kiterjesztése, amit bizonyít az alacsony tőzsdéi kapitalizáció, valamint az is, hogy a finanszírozás kismértékben támaszkodik a tőzsdén jegyzett részvényekre és kötvényekre. A kockázattőke-befektetések elmaradnak az uniós átlagtól, amit a gyenge magánfinanszírozás hátráltat, míg a lett nyugdíjalapokat korlátozott belföldi befektetések és alacsony hozamok jellemzik. A hitelfelvevők mobilitásának és a vállalati hitelezési piacon folyó versenynek az előmozdítása, az állami hitelezési és garanciarendszerek javítására irányuló folyamatos erőfeszítések, valamint a tőkepiacok aktiválása javíthatja a finanszírozáshoz való hozzáférést.
- (28) Lettországban a K+F-kiadások – és különösen a magánkiadások – alacsony szintje továbbra is korlátozza az innovációt, amint azt a szabadalmi bejelentések GDP-arányos száma is mutatja, amely továbbra is alacsonyabb az uniós átlag felénél. A vállalkozások és a tudományos élet közötti együttműködés továbbra is korlátozott, ami lassítja a tudástranszfert. A vállalatok hosszú és összetett eljárásokról számolnak be a kutatóintézetekkel való együttműködés során, míg a kutatók nincsenek ösztönözve az alkalmazással kapcsolatos projektekben való részvételre. Ezek a kihívások a termelékenység gyenge növekedéséhez vezettek, különösen a fővárosi régió kivül, amit tovább súlyosbít az alacsony tőkeintenzitás és az ágazatok közötti korlátozott átrendeződés. Az induló innovatív vállalkozások tevékenysége is elmarad az Észtországban és Litvániában megfigyelhető szinttől, mivel évente kevesebb új

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2025/1914 rendelete (2025. szeptember 18.) az (EU) 2021/1058 és az (EU) 2021/1056 rendeletnek a félidős felülvizgálat keretében egyes stratégiai kihívások kezelésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról.

bejegyzésre kerül sor. A kedvező szabályozási környezet ellenére az induló és a növekvő innovatív vállalkozások ökoszisztémája a széttagolt és alacsony pénzügyi támogatás miatt továbbra is fejletlen. E kérdések kezelése érdekében a pénzügyi támogatásokat stratégiai szempontból kellene megszervezni – előírva például a magántársfinanszírozást vagy kutatók foglalkoztatását –, valamint az ipari együttműködés ösztönzése érdekében előre kellene lépni a felsőoktatási reformok terén; mindez hozzájárulhatna a kapacitásépítéshez és az innováció előmozdításához, ezáltal kiszélesítve a K+I terén a szerepvállalást és javítva a termelékenység szintjét. A lettországi induló innovatív vállalkozások növekedését segítő és az üzleti K+F-beruházásokat ösztönző hosszú távú szakpolitikák – beleértve a magánszektor K+F-foglalkoztatásának támogatását is – idővel a teljes tényezőtermelékenység hosszabb távú növekedését is erősítenék.

- (29) 2025-ben Lettország nettó villamos energiájának 73 %-át megújuló energiaforrásokból állította elő – ami az egyik legmagasabb arány az EU-ban –, és e kibocsátás nagy részét a vízenergia tette ki. Bár az elmúlt években nőtt a telepített napenergia-kapacitás, a szélenergia-kapacitás csak kis mértékben emelkedett. Mivel korlátozott mozgástér áll rendelkezésre a vízenergia további bővítésére, a szél- és napenergia bővítése kritikus fontosságú a fosszilis tüzelőanyagok áraiból és a függőségekből adódó volatilitásnak való kitettség csökkentése szempontjából. Bár a közelmúltbeli jogalkotási és szabályozási kezdeményezések enyhítettek bizonyos hálózati szűk keresztmetszeteket, a hálózati csatlakozási sorok kezelése javítható lenne, például azáltal, hogy az „érkezési sorrend” alapú megközelítéstől elmozdulnak egy olyan megközelítés felé, amely a gyorsan elkezdhető, pénzügyileg életképes projekteket helyezi előtérbe. Emellett intézkedésekre van szükség a megújulóenergia-projektek engedélyezési idejének csökkentése érdekében. Végezetül a folyamatban lévő erőfeszítések ellenére fel lehetne gyorsítani a megújuló energiaforrások hasznosításának felgyorsítására alkalmas céletterületek kijelölésének folyamatát.
- (30) Lettország villamosenergia-fogyasztói továbbra is ki vannak téve a hirtelen áremelkedéseknek, különösen az alacsony megújulóenergia-termelés időszakában, amikor a rendszer nagyobb mértékben támaszkodik a költséges fosszilis tüzelőanyag-termelésre és -importra, ami rávilágít a nem fosszilis alapú rugalmassági megoldások, például az energiatárolás és a keresletoldali válasz előmozdításának folyamatos fontosságára. 2025-ben két, uniós finanszírozással támogatott akkumulátoros energiatároló rendszert rendeltek meg, amelyek kulcsfontosságú rugalmassági szolgáltatásokat kezdtek nyújtani. A közelmúltbeli jogszabályi frissítések egyszerűsítették a közös elhelyezésű tárolási és megújulóenergia-projektek engedélyezését. Többet lehetne tenni annak érdekében, hogy a fogyasztók és az üzemeltetők rugalmasságot biztosítsanak Lettország villamosenergia-rendszere számára, például a kislevegő keresletet összefogó független aggregátorok előmozdítása, a dinamikus árazású villamosenergia-szerződésekre való átállás, valamint a nagyobb szereplőkkel folytatott kísérleti rugalmassági projektek tesztelése révén.
- (31) Bár az elmúlt években csökkent az építőipari ágazatnak tulajdonítható végsőenergia-fogyasztás, ez az ágazat továbbra is jelentős energiafogyasztó az országban, és további intézkedésekre van szükség a 2030-as felújítási és energiahatékonysági célok eléréséhez. 2025-ben szabályozási és jogalkotási kezdeményezéseket hajtottak végre az épületfelújítások ütemének felgyorsítása érdekében, többek között felülvizsgálták a többlakásos épületekre vonatkozó szavazási és döntéshozatali szabályokat. Ez különösen fontos, tekintettel az 1990 előtt épített többlakásos épületek nagy

állományára. Az energiahatékonyságot támogató programok továbbra is közfinanszírozásra támaszkodnak, elsősorban az EU-tól. Lettország számára előnyös lehet, ha további magánfinanszírozást vonz be, például azáltal, hogy több pénzügyi eszközt és kockázatmentesítési lehetőséget kínál, miközben a vissza nem térítendő támogatásokat a kiszolgáltatottabb háztartásokra összpontosítja. Különös erőfeszítésekre van szükség a villamosítás, valamint a lakossági végsőenergia-fogyasztás nagy részét kitevő fűtés és hűtés esetében az energiahatékony, alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiák bevezetésének előmozdítása érdekében.

- (32) Bár Lettország lépéseket tett közlekedési ágazatának dekarbonizációja érdekében, az ágazat továbbra is az üvegházhatásúgáz-kibocsátás egyik legnagyobb forrása az országban. A közúti közlekedés 92 %-ban fosszilis tüzelőanyagokat használ, és a közlekedésből származó kibocsátások 83 %-áért felelős. A közlekedési energiáról szóló, 2025 végén elfogadott és 2026. január 1-jétől hatályos törvény keretet biztosít a RED III közlekedési ágazatra vonatkozó céljainak eléréséhez. Az elektromos magánjárművek elterjedtsége a 2024. évi 0,8 %-ról 2025-ben kismértékben, 1,05 %-ra nőtt, míg a töltőinfrastruktúra a könnyűgépjárművek esetében, bár alacsony bázisról indulva, 2025-ben megkétszereződött, a nehézgépjárművek esetében pedig továbbra is korlátozott maradt. Lettország számára ezért előnyös lehet az alacsony kibocsátású és kibocsátásmentes gépjárművek elterjedésének további előmozdítása, többek között kereskedelmi flottája tekintetében, valamint töltőinfrastruktúrájának bővítése, különösen a nehézgépjárművek esetében. Ami a vasúti közlekedést illeti, bár a vasúti személyszállítás 90 %-a villamosított, az áru fuvarozási szolgáltatások továbbra is a dízelüzemanyagra támaszkodnak, és Lettország teljes vasúti villamosítása mindössze 14 %-os az átlagos 57 %-os uniós lefedettséghez képest. A Rail Baltica befejezése várhatóan stratégiaileg integrálja Lettországot az EU vasúti hálózatába, jelentősen javítja a vasúti lefedettséget, miközben megkönnyíti a közútról a vasútra való átállást, és ezáltal támogatja a közlekedésből származó ÜHG-kibocsátás további csökkentését.
- (33) Lettország kihívásokkal néz szembe a körforgásos gazdaságra való átállás során, és erőforrás-termelékenysége jelenleg az uniós átlag mintegy felét teszi ki. Lettország jelentősen csökkentette ÜHG-kibocsátását a feldolgozóiparban, de a lett feldolgozóipar energaintenzitása továbbra is a legmagasabbak között van az EU-ban. Bár Lettország javította hulladékgazdálkodási rendszerét azáltal, hogy 2025-ben bevezette a textiltermékek elkülönített gyűjtését, 2026-ban pedig betétdíjas rendszert vezetett be az e-cigaretta számára, és jó újrafeldolgozási aránnyal rendelkezik bizonyos hulladékok (műanyag csomagolás, építési és bontási hulladék) tekintetében, körforgásos anyagfelhasználási aránya 2024-ben csak az uniós átlag fele volt (6,8 %, szemben az EU 12,2 %-ával), ezért előnyös lenne számára a további javulás. Lettország települési hulladékának közel felét még mindig hulladéklerakókba szállítják. Lettország nem halad jó úton a szén-dioxid-eltávolítási céljának elérése felé. A 2020–2023-as időszakban a LULUCF-ágazat ÜHG-kibocsátásának növekedése a magasabb kitermelési arányoknak és az érett erdők magasabb pusztulási rátájának kumulatív eredménye.
- (34) Tekintettel arra, hogy a humán tőke döntő szerepet játszik az Unió versenyképességének és stratégiai autonómiájának javításában, a Tanács 2026-ban azt ajánlotta, hogy a tagállamok hozzanak intézkedéseket a készségek és az oktatás területén fennálló, humán tőkével kapcsolatos, a versenyképességet akadályozó strukturális kihívások sürgős kezelése érdekében. A Lettországnak címzett 2026. évi országspecifikus ajánlások hozzájárulhatnak az unióbeli humán tőkéről szóló tanácsi ajánlás végrehajtásához.

- (35) A munkaerő- és készséghiány – többek között a TTMM-ágazatokban, az oktatásban, a kutatásban és a digitalizációban, valamint a szociális és az egészségügyi ágazatban – továbbra is akadályozza a versenyképességet. A munkaerőhiány továbbra is magas az olyan ágazatokban, mint az energiatermelés és a feldolgozóipar, és az elkövetkező évtizedekben várhatóan fokozódni fog. A munkakörülmények javítása segíthet a szakképzett munkavállalók vonzásában és megtartásában, többek között az olyan ágazatokban is, mint az oktatás, az egészségügy vagy a szociális ellátás. Emellett a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (TTMM) területén végzetek alacsony száma és a kutatásban tapasztalható munkaerőhiány aláássa Lettország innovációs kapacitását és versenyképességét. Lettország gyengén teljesít a digitális készségek, különösen az alapvető digitális készségek terén, ahol a negyedik legrosszabbul teljesít az EU-ban, ami a kkv-k digitalizációjára is hatással van. A közelmúltbeli erőfeszítések ellenére Lettország felnőttoktatási rendszere továbbra is széttagolt, és nem igazodik teljes mértékben a munkaerőpiaci igényekhez. Lettország számára előnyös lenne, ha a felnőttoktatásban megerősítené a hosszú távú tervezést azáltal, hogy nemzeti stratégiát fogad el a humántőke fejlesztésére vonatkozóan. Az aktív munkaerőpiaci intézkedéseket és a szakképzést jobban össze lehetne kapcsolni a munkaerőpiaci igényekkel a munkáltatói szervezetekkel és a szakszervezetekkel való szoros együttműködés révén.
- (36) Lettországban továbbra is magas az egyenlőtlenség szintje: a jövedelmi ötödök aránya a 2024. évi 6,28-ról 2025-ben 6,68-ra nőtt, ami jelentősen meghaladja a 4,62-os uniós átlagot. Továbbá, bár a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitétek aránya 2024-ben 24,3 %-ra csökkent, továbbra is meghaladja a 21 %-os uniós átlagot. A szegénységi arány különösen magas a kiszolgáltatott csoportok, például az idősek, a fogyatékosokkal élők és az egyszülős háztartások esetében. Ez a szociális védelem viszonylag alacsony lefedettségét és alacsony megfelelőségét tükrözi, különösen a nem járulékalapú ellátások tekintetében. A nyugdíjakon kívüli szociális transzferek hatása, amely már eddig is az egyik legalacsonyabb volt az EU-ban, két egymást követő évben csökkent. A fogyatékosokkal élő személyek esetében alacsony a lefedettség a különleges gondozási juttatások tekintetében, és a meglévő juttatásokat nem növelték annak érdekében, hogy azok lépést tartsanak az inflációval. Néhány közelmúltbeli intézkedés ellenére az öregségi nyugdíjak megfelelősége továbbra is a legalacsonyabbak között van az EU-ban, miközben az összesített helyettesítési arány az elkövetkező években szakpolitikai válasz nélkül várhatóan tovább romlik. A szociális szolgáltatások és a tartós ápolás-gondozás, különösen az otthoni ápolás-gondozás továbbra is fejletlenek. Emellett továbbra is fennállnak területi különbségek a gazdasági és társadalmi fejlődés terén. Az Oroszországgal és Belarusszal határos régiókat, főképpen Latgálét és a vidéki területeket különösen érinti az elnéptelenedés, az alacsonyabb iskolai végzettség, valamint az egészségügyi ellátáshoz és a szociális szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés, ami súlyosbítja a társadalmi kirekesztés és a szegénység kockázatát. E kihívások kezelése hozzájárulna a társadalmi felzárkózás támogatásához is, összhangban a bizottsági szolgálatok által a társadalmi konvergenciával kapcsolatos keretnek megfelelően elvégzett második szakaszos elemzéssel⁽¹⁷⁾.

¹⁷ SWD(2026) 122 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF) (A társadalmi konvergenciával kapcsolatos keretnek megfelelően a társadalmi konvergenciára vonatkozóan elvégzett második szakaszos országelemzés), 2026.

- (37) Lettországban az egészségügyi eredmények csekély javulást mutatnak: az országban az egyik legalacsonyabb a várható élettartam az EU-n belül, és magas az idő előtti halálozás aránya. Némi kiegészítő finanszírozás ellenére az egészségügyre fordított alacsony államháztartási kiadások továbbra is akadályozzák a minőségi ellátáshoz való hozzáférést, amit a hosszú várakozási idő és a korlátozott jogszabályi ellátási csomagból adódóan az igénybe vevők általi magas közvetlen kifizetések is bizonyítanak. Bár a kormány hozott néhány intézkedést az igénybe vevők általi magas közvetlen kifizetések kezelése érdekében, többek között bővítették a társadalombiztosítás által támogatott gyógyszerek listáját és növelték a visszatérítési arányt, az igénybe vevők általi magas közvetlen kifizetések továbbra is aránytalan pénzügyi terhet rónak az alacsony jövedelmű háztartásokra, ezáltal súlyosbítják az egészségi egyenlőtlenségeket, és a lakosság egészében magas szintű kielégítetlen egészségügyi szükségleteket eredményeznek. Emellett az egészségügyi intézmények az egészségügyi szakemberek súlyos hiányával szembesülnek, hiszen a rossz munkakörülmények akadályozzák a munkaerő-felvételt és -megtartást. A nagy munkaterhelés kezelése, az állami egészségügyi ágazat javadalmazásának strukturális növelése és a karriereredmények javítása segíthet további dolgozókat bevonni az ágazatba. A magatartási kockázati tényezők – például a túlzott alkoholfogyasztás, a dohányzás és a testmozgás alacsony szintje – továbbra is a rossz egészségügyi eredmények fő mozgatórugói. Ezt a megelőző egészségügyi politikák megerősítésével, többek között szűrővizsgálatokkal és népegészségügyi kampányokkal lehetne enyhíteni.
- (38) Lettország lakásállománya továbbra is elavult és nem megfelelő, különösen az energiahatékonyság tekintetében, az éveken át tartó alulfinanszírozottság és az 1990 előtt épített többlakásos épületek nagy száma miatt. Ez pénzügyi nyomást gyakorol a háztartásokra, különösen a növekvő energiaköltségek fényében. Az erős regionális és társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek korlátozzák a lakásfejlesztést és -felújítást, különösen Rigán kívül. Emellett a bérleti piac és a szociális lakások piaca továbbra is alulfejlett. A szociális lakhatáshoz való hozzáférést elsősorban a jövedelmi szint alapján biztosítják, és az nem igazodik megfelelően a fogyatékossgal élő személyek igényeihez. Az „elsőként lakhatás” megközelítés fejletlen, és Riga fővárosi régiójára korlátozódik. Összességében a hajléktalanság továbbra is tartós társadalmi kihívás, amelyet a nemzeti szakpolitikák nem kezelnek megfelelően. A minőségi és megfizethető lakhatás hiánya aláássa a munkavállalói mobilitást és a szociális jóllétet. Lettország néhány program végrehajtásával igyekszik támogatni a megfizethető lakások építését a régiókban, elsősorban az ALTUM állami fejlesztési pénzügyi intézményen keresztül, de több erőfeszítésre van szükség a szociális lakásállomány bővítéséhez, valamint a lakhatás minőségének és megfelelőségének javításához, többek között felújítások és energetikai fejlesztések révén, különösen a fővárosi régióon kívül.
- (39) Az euroövezeti tagállamok gazdasági közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács 2026-ban azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok hozzanak intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik keretében – az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2026. évi ajánlás végrehajtása érdekében. Lettország esetében az 1. ajánlás hozzájárul az euroövezetre vonatkozó első, második és harmadik ajánlás végrehajtásához, a 2. ajánlás hozzájárul az euroövezetre vonatkozó negyedik ajánlás végrehajtásához, a 3. ajánlás hozzájárul az euroövezetre vonatkozó hetedik, kilencedik és tizedik ajánlás végrehajtásához, a 4. ajánlás hozzájárul az euroövezetre

vonatkozó hetedik ajánlás végrehajtásához, az 5. ajánlás pedig hozzájárul az euroövezetre vonatkozó ötödik ajánlás végrehajtásához,

AJÁNLJA, hogy Lettország 2026-ban és 2027-ben hozzon intézkedéseket a következők szerint:

1. Továbbra is igazodjon a Tanács által a nettó kiadásokra vonatkozóan 2025. január 21-én ajánlott maximális növekedési rátákhoz, egyúttal éljen a nemzeti mentesítési rendelkezés alapján a védelmi kiadások növelése érdekében biztosított rugalmassággal. Erősítse meg a védelmi készséget, ugyanakkor biztosítsa a kiadások hatékonyságát, és fokozatosan igazítsa ki a költségvetést a strukturálisan magasabb védelmi kiadások fenntartása érdekében. Biztosítsa, hogy az energiaár-emelkedés hatásának enyhítése érdekében hozott intézkedések ideiglenesek legyenek, a kiszolgáltatók helyzetben lévő háztartások védelmére vagy az energiaigényes vállalkozások szükségleteinek kezelésére irányuljanak, megőrizték az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket, annak szavatolása mellett, hogy az intézkedések költségvetési terhei összeegyeztethetők legyenek az uniós költségvetési keretrendszer szerinti kötelezettségvállalásokkal. Tegye alkalmassá az államháztartást a strukturális kiadási igények kielégítésére, többek között a hibrid fenyegetések elleni védelem és reziliencia, az egészségügy és a szociális védelem terén, például az adózásnak a növekedést kímélő forrásokra való kiterjesztésével, az informális vagy be nem jelentett tevékenységek formális gazdaságba való áthelyezésére irányuló intézkedések előmozdításával, valamint a kiadásoknak a közkiadások felülvizsgálata alapján meghatározott kiemelt területekre történő átirányítására vonatkozó gyakorlat általánossá tételével, az említett felülvizsgálat hatókörének és ambícióinak kiterjesztése mellett.
2. Biztosítsa a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében végrehajtott reformok és beruházások folytonosságát. Tartsa fenn a végrehajtás lendületét a kohéziós politikai programok keretében, adott esetben a kohéziós politikai keret felidős felülvizsgálata során a stratégiai prioritásokhoz való átcsoportosításra és rugalmassági mechanizmusokra építve. Kezelje az Unió keleti külső határán található régiókat különösen érintő egyedi társadalmi-gazdasági és biztonsági, valamint a polgári felkészültséggel kapcsolatos kihívásokat.
3. Javítsa a kis- és középvállalkozások finanszírozási eszközökhöz való hozzáférését a fővárosi régiókn kívül is, többek között a pénzügyi ágazaton belüli verseny ösztönzése és a tőkepiac fejlesztése révén. Segítse elő a vállalkozások, különösen a kis- és középvállalkozások digitalizációját. Ösztönözze a kutatásba és innovációba történő magánberuházásokat, többek között a vállalkozások és a tudományos élet közötti együttműködés megerősítése, a köz- és magánszféra közötti partnerségek adminisztratív terheinek csökkentése, valamint a kutatás kereskedelmi hasznosításának támogatása és az innováció fokozása révén.
4. Folytassa a megújuló energia bevezetését, többek között az engedélyezés javítása, a megújuló energiaforrások hasznosításának felgyorsítására alkalmas célterületek kijelölése és a nem fosszilis alapú rugalmassági megoldások előmozdítása révén. Fokozza az épületek energiahatékonyságát és dekarbonizációját. Gyorsítsa fel a közlekedés dekarbonizációját, többek között a Rail Baltica befejezésének felgyorsítása révén. Javítsa az erőforrás-hatékonyságot és mozdítsa elő a körforgásos gazdaságra való átállást ökoinnováció és fenntartható erőforrás-gazdálkodási gyakorlatok révén.

5. Kezelje a munkaerő- és készséghiányt, többek között a felnőttek célzott továbbképzése és átképzése révén a munkaerőpiaci igények kielégítése és a munkakörülmények javítása érdekében. Erősítse meg a szociális védelmet a szegénység és az egyenlőtlenség csökkentése érdekében, többek között az öregségi nyugdíjak megfelelőségének és a minőségi szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférésnek a javítása révén. Az egészségügyi eredmények javítása érdekében javítsa az egészségügyi rendszer megfelelőségét és hozzáférhetőségét, többek között megfelelő emberi és pénzügyi erőforrások biztosításával, a törvény által előírt ellátási csomag bővítésével, az igénybe vevő általi közvetlen fizetések csökkentésével és a megelőző egészségügyi intézkedések megerősítésével. Javítsa a megfizethető és szociális lakhatás elérhetőségét és minőségét, különösen a fővárosi régió kivül.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*